

DR ZVONIMIR DUGAČKI

1903—1975

Prigodom 70-godišnjice života (1973) bio sam u prilici da (v. Geografski glasnik, br. 35-1973.) osvjetlim život i rad prof. dr Zvonimira Dugačkog, te da mu poželim još dugo godina života. Godinu dana kasnije, gotovo u isto vrijeme, nakon kratke i teške bolesti, moram zabilježiti njegovu smrt. Umjesto da posljednje godine života proživi u zasluženoj mirovini i svoje iskustvo i stvaralačke snage posveti geografskoj znanosti, nagla smrt otela ga je iz naše sredine kojoj je još mnogo mogao dati.

Životni put i djelatnost prof. Dugačkog nije bio lak i on se u tijeku svog službovanja morao uhvatiti u koštac s različitim nedaćama. To se, među ostalim, ogledalo i u dvovrstnosti njegova rada, prvobitno kao pedagoga, nastavnika i znanstvenika na polju geografije, a potom kao stručnjaka-praktičara na polju kartografije. Godine mladosti su godine njegovog znanstvenog lutanja, ali i svestranog obrazovanja i intelektualnosti svoje vrsti. Iako u početku usmjeren na narodnu povijest, on se ubrzo opredjeljuje za našu znanost. Svjestan svog stvaralačkog usmjerenja i vrijednosti znanstvenog rada, nikad nije posumnjao u svoj životni poziv. Duh neodoljive radoznalosti i žeđi za znanjem, nagonio ga je za strpljivost i istrajnost u radu.

Iako prije svega geograf, u njegovim znanstvenim radovima očituje se interes i za druge znanosti, u prvom redu povijest, a što je i razumljivo s obzirom na njegov studij. Stoga u njegovim znanstvenim radovima i predavanjima dolazi do izražaja širina znanstvene misli. Njegovi pogledi ili zaključci uvijek se zasnivaju na temeljitoj prosudbi aktualnog stanja i vanrednom poznavanju svih činitelja i zbivanja.

Najznačajnije djelo prof. Dugačkog je »Zemljopis Hrvatske« u dva obimna sveska, kojem je on bio urednik i pisac nekih

poglavlja. Niz ostalih radova — monografskih studija manjih teritorijalnih jedinica koje je objavio, predstavljaju ga kao stručnjaka s velikim znanstvenim i pedagoškim iskustvom, koje je stekao u svojem dugogodišnjem znanstvenom radu.

Djelovanje prof. Dugačkog u poslijeratnom razdoblju, naročito kad je preuzeo posao voditelja kartografskog odjela poduzeća »Učila«, počinje drugi dio njegova razvoja i rada. Njegovo kartografsko djelo bilo je neobično bogato, sadržajno i uspješno. Ispod njegovih ruku izlaze brojne geografske karte i atlasi, kojima je on pokretač, urednik i konstruktor niza originalnih rješenja, a koja su doživjela velika priznanja i brojna izdanja.

U godinama poslije oslobođenja prof. Dugački bio je nazočan svim geografskim kongresima, uvijek nastojeći da svoje geografsko znanje proširi, upotpuni i usavrši

novim spoznajama. Svake godine poduzimao je putovanja u inozemstvo, da poveća svoje geografsko iskustvo. Proputovao je sve evropske zemlje, Sjedinjene Američke Države, Sovjetski Savez, Bliski Istok, Braziliju, Argentinu itd., da nadoknadi ono što nije mogao učiniti u mladim danima. S tih putovanja održavao je predavanja u Geografskom društvu Hrvatske, iznoseći svoja zapažanja, ukazujući uvijek na bitno i svojstveno u određenom geografskom prostoru i vremenu.

Iako se posljednjih godina predao kartografiji i kao svojem najvažnijem život-

nom zadatku i cilju — izradi Nacionalnog atlasa Hrvatske, ipak on i nadalje radi na znanstvenom geografskom polju. Kao plod toga rada je obrada povijesno-geografskog razvoja Središnje Hrvatske, jednog poglavlja u prvoj knjizi »Geografije SR Hrvatske«, koja je nažalost izašla nedugo poslije njegove smrti.

Poslije više od četrdeset godina svojim stručnim i znanstvenim radom, prof. Dugački je dao vrijedan doprinos hrvatskoj geografiji i kartografiji, koji će mu osigurati trajan spomen u našoj struci.

Branko Pleše

Vladimir Žig se rodio u Čakovcu godine šeznaest. Bio je učiteljski obitelji. Gimnazije je završio u Gospiću. Nakon toga upisao se na Geografski odjel Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, na kojem je diplomirao 1968. godine s odličnom uspjehom. Nakon toga profesor geografije. Od 1968. pa do 1971. godine radi kao nastavnik u Školi za obrazovanje i od 1971. pa do svoje smrti kao je zaposlen kao voditelj Odjela za Geografskom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu.

Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu. Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu.

Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu. Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu.

Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu. Žig je kao nastavnik na predmetu »Fizička i kulturna geografska priroda« bio zaposlen u Školi za obrazovanje i u Školi za obrazovanje u Zagrebu.

VLADIMIR BIRG

1938—1974.

26. VIII 1974. zauvijek nas je napustio Vladimir Birg jedan od mlađih i najperspektivnijih geografa znanstvenika. Iako smo znali da boluje od teške i gotovo neizlječive bolesti, ipak nas je zaprepastila i zatekla ta strašna vijest o njegovoj smrti. Značilo je to da nas je u nepovrat napustio naš dragi prijatelj, kolega i drug Vlado. Teško je bilo povjerovati da nema tog čovjeka koji se je tako stoički, čvrsto i hrabro borio s opakom bolešću. Ali eto unatoč snazi duha u koju smo imali tako veliko povjerenje, nadajući se poboljšanju čak i u najtežim krizama, teška bolest je skrhalo njegovo tijelo i sve nas zavila u crno.

Vladimir Birg se rodio u Gundincima općina Slavonski Brod u učiteljskoj obitelji. Gimnaziju je završio u Osijeku. Nakon toga upisao se je na Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, na kojem je diplomirao 1966. godine s odličnim uspjehom stekavši zvanje profesora geografije. Od 1966. pa do 1971. godine radi kao nastavnik u Slavonskom Brodu, a od 1971. pa do svoje smrti bio je zaposlen kao sveučilišni asistent na Geografskom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Radio je kao asistent na predmetu »Reljef« kod akademika i red. sveučilišnog prof. Josipa Roglića.

Sada kada se prisjećamo Vladimira Birga ne možemo a da ne istaknemo širinu i snagu njegova duha i čvrstinu karaktera. To je svakako jedno od njegovih najvažnijih odlika. U njegovoj ličnosti bila je izražena širina njegove rodne Slavonske Posavine i čvrstog krša Sjevernog hrvatskog primorja, s kojim je preko majke bio krvno vezan. Istovremeno ljubav prema ravnici i kršu osjećala se u njega na svakom koraku. Bilo je to upravo najsretnija kombinacija i osnova da se iz njega formira za našu sredinu najpogodniji i najprihvatljiviji geograf-geomorfolog.

Iako na oko tih i zatvoren Vladimir Birg je bio čovjek živa duha i veoma širokog kruga interesiranja. Pored znanstvenog

rada i stalnog usavršavanja svoga znanja stranih jezika on je posebno veliku ljubav gajio prema muzici i sportu. Kao amater-trener uspješno je vodio mlade rukometne škole u kojoj je radio u Slavonskom Brodu, a aktivno se je bavio i tenisom. Ipak, najveću pažnju i najveći dio svoje neiscrpane energije Vladimir Birg je posvećivao svom stručnom usavršavanju i znanstvenom radu. Uža specijalnost mu je bila geomorfologija, a prostorno je najviše bio orijentiran na problematiku reljefa Sjevernog hrvatskog primorja, Like i Gorskog Kotara. Iz tog područja mu je bio i diplomatski rad »Šumsko gospodarenje u zaleđu Novog Vinodolskog«, koji je kao znanstveni rad bio objavljen u Geografskom Glasniku, i nedovršeni magistarski rad. Osobito je značajan bio njegov rad na mnogobrojnim prijevodima geomorfoloških radova, objavljenim na njemačkom, engleskom i francuskom jeziku. (U tome mu je od velike pomoći bio i njegov otac Ivan). Poznajući njegovu temeljitost u radu to je i shvatljivo. Prevodio je najvažnije klasične radove naše geomorfološke literature objavljene na stranim jezicima. Njegovi prijeko-

